

پلان استراتیژیک پنج ساله پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون جامی (1402-1406)

وزارت تحصیلات عالی

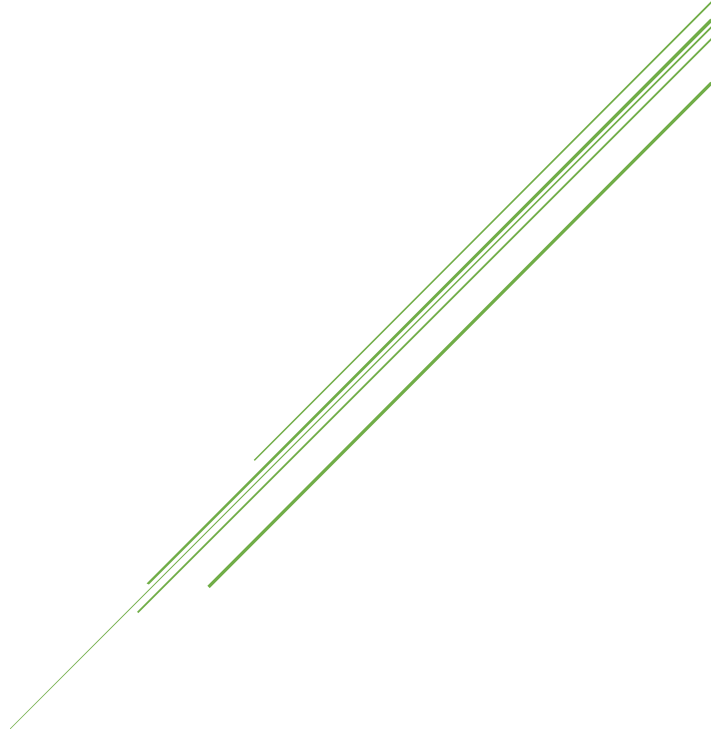
پوهنتون جامی

پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی

پلان استراتیژیک

1406 -1402

دانشگاه جامی
د جامی پوهنتون
Jami University

مشخصات پلان

پلان استراتیژیک پنج ساله (1406-1402) پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی	عنوان:
90	تعداد صفحات:
کمیته پلان استراتیژیک پوهنځی	مدون:
1402/01/10	تاریخ تائید کمیته پلان استراتیژیک پوهنځی:
1402/01/21	تاریخ تصویب شورای علمی پوهنځی:
1402/01/29	تاریخ تصویب شورای علمی پوهنتون:
پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی	مجری:
1406 - 1402	زمان اجراء:
ریاست پوهنتون	ناظر:

پلان استراتیژیک

چارچوب پلان استراتژیک پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی

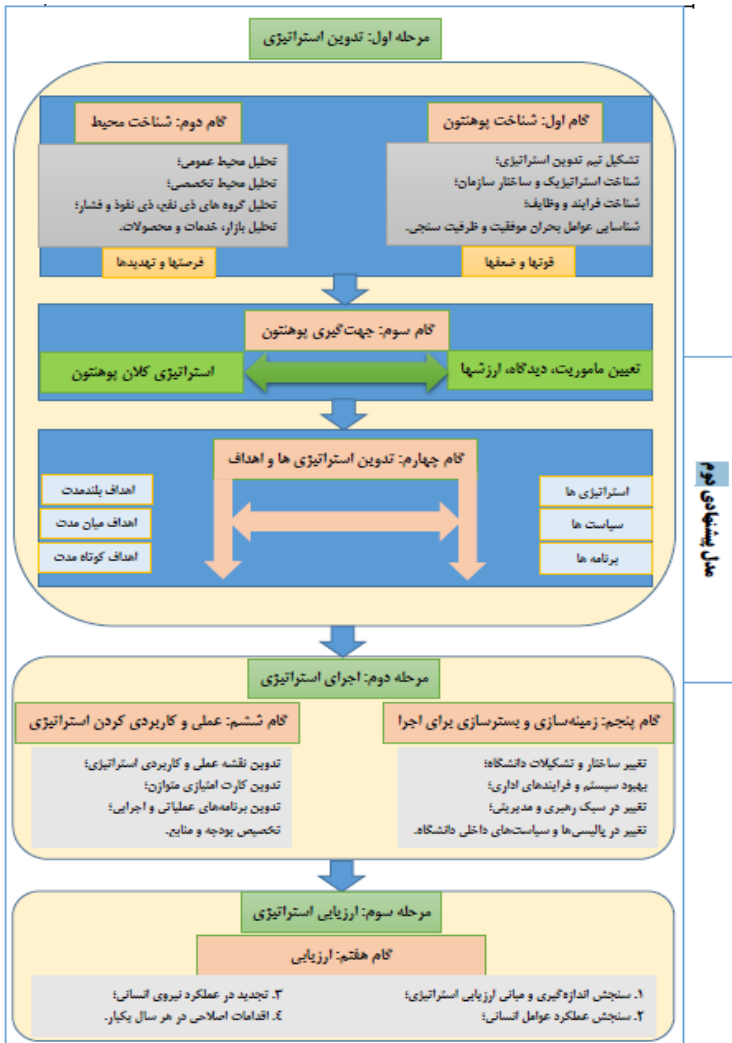
چارچوب پلان استراتژیک پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی در مطابقت با رهنمود تدوین پلان استراتژیک برای پوهنتون ها از هفت فصل و سه مرحله تشکیل شده است.

بخش نخست مشمول؛ فصل اول بررسی محیط داخلی، فصل دوم مطالعه و بررسی محیط خارجی، فصل سوم تحلیل

سوات (SWOT)، دیدگاه، مأموریت و استراتژی های کلان، فصل چهارم انتخاب استراتژی های ممکن، تعیین اولویت استراتژی ها میباشد.

بخش دوم؛ حاوی فصل پنجم تعیین اهداف کوتاه مدت، میان مدت و درازمدت، و تدوین پلان عملیاتی برای سال های مورد نظر جهت رسیدن به اهداف استراتژیک، فصل ششم تطبیق پلان استراتژیک را در بر دارد.

و بخش سوم؛ در برگیرنده فصل هفتم میکانیزم نظارت و ارزیابی ارزیابی پلان استراتژیک پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی خواهد بود.

1- اعضای کمیته تدوین پلان استراتیژیک:

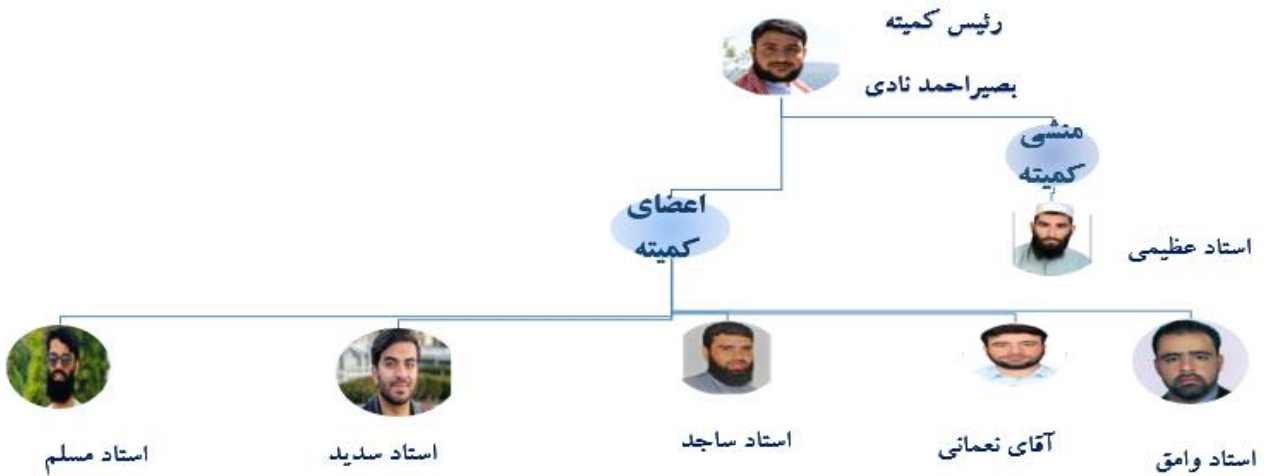
جهت تهیه و تدوین پلان استراتیژیک منظم، عملی، کارا و مؤثر اعضای کمیته تدوین پلان استراتیژیک در جلسه مؤرخ 1400/ 12/ 22 شورای علمی پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی با اکثریت آراء تصویب گردیده با نمبر پروتوکل (09) ثبت گردید.

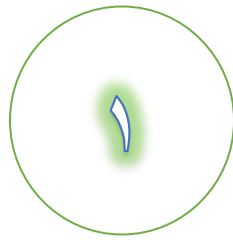
امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون جامی
معاونت علمی
پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی

چارت تشکیلاتی کمیته پلان استراتیژیک

چارت تشکیلاتی فوق، یابت سال ۱۴۰۱ در جلسه مؤرخ ۱۴۰۰/ ۱۲/ ۲۲ شورای علمی پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی با اکثریت آراء تصویب گردیده با نمبر پروتوکل (۰۹) ثبت گردید

فصل اول

کلیات

مقدمه

پس از ختم نخستین دوره پلان استراتیژیک پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی برای سال‌های 1397-1401، با طرح پلان جدید پنج‌ساله بر روی گام‌های استراتیژیک به سمت افزایش کیفیت و بدست آوردن بهترین جایگاه تمرکز می‌کنیم. این پلان به تلاش تعهد پوهنځی برای خدمت به هم وطنان گرامی و استقبال از افراد علاقه‌مند به فعالیت‌های علمی اکادمیک تدوین شده است.

پلان استراتیژیک بر اساس دست‌آورد‌های این پوهنځی که به شدت با زندگی دینی - اجتماعی افراد جامعه مرتبط می‌باشد، طرح‌ریزی شده است. این پلان مجموعه‌ای متمرکز و مکمل از اهداف، استراتیژی‌ها و فعالیت‌ها برای راهنمایی کادر علمی، کارمندان، دانشجویان، فارغ‌التحصیلان و استفاده‌کنندگان ارائه می‌دهد، تا پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی از طریق ارائه خدمات آموزشی علوم شرعی و قانونی جایگاه برتر را در سطح کشور به دست آورد.

اعضای شورای علمی پوهنځی، کارمندان، دانشجویان برحال، فارغ‌التحصیلان و ذی‌نفعان به سهم خود در تدوین این پلان نقش فعال داشته‌اند. بیش از 10 نفر از کادر علمی پوهنځی طی جلسات مختلف نظریات‌شان را پیرامون برنامه‌های پوهنځی ارائه نمودند. برای تحلیل محیط‌های داخلی و خارجی پوهنځی از تقریباً تمامی کارمندان پوهنتون و کتله‌ی بزرگی از ذی‌نفعان که شامل نهادهای دولتی، نهادهای خصوصی، پوهنځی‌های شرعیات و علوم اسلامی

سایر پوهنتون‌ها، مدارس دینی رسمی و غیر رسمی، دانش‌جویان و دانش‌آموختگان با ارسال پرسش‌نامه، نظرخواهی صورت گرفته و نظریات‌شان در تدوین این پلان در نظر گرفته شده است.

فرایند تدوین پلان استراتژیک شامل تعیین اعضای کمیته‌ی پلان استراتژیک، برگزاری جلسات متعدد، تحلیل محیط‌های داخلی و خارجی پوهنځی، تعیین دیدگاه و مأموریت، تعیین اهداف، تعریف استراتژی‌ها و مشخص نمودن فعالیت برای هر کدام از استراتژی‌ها می‌باشد.

تدریس و آموزش باکیفیت، گسترش تحقیقات علمی و کاربردی، تربیت سرمایه‌ی انسانی متعهد، متخصص و کارآفرین، افزایش کاربرد تکنالوژی و بهبود مدیریت سازمانی، تقویه‌ی دیپارتمنت‌های تعلیمات اسلامی، ایجاد برنامه فوق لیسانس، افزایش درآمد و توسعه‌ی اجتماعی و علوم اسلامی جامعه از جمله اهداف استراتژیک پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی برای پنج‌سال آینده (1402-1406) تعیین شده‌اند. این پوهنځی با تمکین به این اهداف، خود را مکلف می‌داند تا در طول این زمان گام‌های استوار و دقیقی را برای توسعه‌ی سطح دانش افراد بلند کند.

اجرای این پلان بر عهده‌ی تمامی ارئه‌کنندگان و ذی‌نفعان خدمات پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی است. اما به‌صورت مشخص؛ استادان، کارمندان و دانش‌جویان این پوهنځی نقش ارزنده‌ای در اجرای برنامه‌های پیش‌بینی شده در پلان استراتژیک را عهده‌دار‌اند. هر کدام مکلف‌اند تا با طرح برنامه‌های مؤثر و کارا و سهم‌گیری در انجام فعالیت‌ها، ما را در تحقق این اهداف یاری رسانند.

پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی با تدوین پلان عملیاتی پنج‌ساله، فعالیت‌هایی را برای این اهداف پیش‌بینی نموده است که هر کدام از این فعالیت‌ها با در نظر داشت منابع مالی پوهنتون، فرایندی شفاف را برای تطبیق، تعقیب و گزارش‌دهی برنامه‌ها فراهم سازد.

تیم تدوین این پلان در زمان تعیین اهداف و طرح استراتژی‌ها، منابع انسانی و مالی سازمان را بعنوان اساسی‌ترین مؤلفه‌های تأثیرگذار مدنظر داشته‌اند. موجودیت کادر متخصص در این پوهنځی و حمایت مالی از سوی پوهنتون، شکل‌پذیری و تحقق اهداف را نه تنها ممکن می‌سازد، بلکه برداشتن گام‌هایی فراتر از این اهداف و برنامه‌ها را نیز مقدور می‌نماید (ان شاء الله).

در نهایت، این پلان استراتژیک در مطابقت با احکام شریعت مقدس اسلام و قوانین و مقررات کشور تدوین شده است و در شرایطی که دنیا به شدت در حال تغییر است و افغانستان با مشکلات عدیده‌ای گریبان‌گیر می‌باشد، پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی را کمک می‌کند تا قوت‌ها و فرصت‌ها را غنیمت شمرده و در راستای کاهش و یا محو تهدیدات و نقاط ضعف اقدامات مؤثری را روی دست بگیرد.

نیازمندی و اهمیت پلان استراتژیک برای پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی:

برنامه‌های استراتژیک برای مقاطع بلند مدت طراحی می‌شود و قلمروی بسیار گسترده و جامع را در بر می‌گیرد. در سال‌های گذشته توجه بسیار زیادی به برنامه‌های استراتژیک معطوف شده است. مخصوصاً در حوزه‌ی آموزش و تحصیلات. شاید این توجه به دلیل ضرورت ایجاد تحول در تمام ابعاد آموزش و تحصیلات رسمی است که از سوی صاحب‌نظران احساس می‌شود. این بسیار عجیب است که جامعه، دانشجویان، و سایر وسایل ارتباط جمعی، ارزش‌ها، هنجارها و باورها در سال‌های گذشته دچار تغییر و تحولات جدی شده‌اند، اما بیشتر نظام‌های آموزشی هنوز همان‌هایی هستند که برای دانشجویان جوامع سال‌های گذشته طراحی شده‌اند.

با توجه به موارد فوق و با رعایت اصول مدیریتی حاکم بر پوهنتون جامی و به تبع آن پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی به دوام پلان استراتژیک دوره‌ی قبلی لازم و ضروری پنداشته می‌شود تا برای پنج سال آینده (1406-1402) پلان

استراتژیک جدید تدوین و ترتیب گردد. برای نیل به این هدف حسب رهنمود وزارت جلیله تحصیلات عالی از روش دوم و برای تجزیه و تحلیل محیط از طریقه سوات (SWOT Analysis) کار گرفته خواهد شد.

الف: پیشینه پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی:

با تاسی از فرامین و احکام الهی مبنی بر رساندن احکام دینی، پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون جامی از سال ۱۳۹۰ شمسی جزء نخستین پوهنځی هایی است که در چوکات پوهنتون جامی به فعالیت خویش شروع نموده، و با داشتن بهترین و ورزیده ترین کدرهای علمی موجود، از بدو تاسیس تا اکنون صد ها فارغ التحصیل را به جامعه تقدیم نموده است، که اکنون در بخش های اکادمیک مشغول تدریس بوده، و یا در بخش های دینی مردم مصروف خدمت گذاری به جامعه اسلامی خود اند و یا هم در ادارات دولتی و خصوصی وظایف مهمی را به پیش می برند، و هم زمان در بخش های اجتماعی جامعه از نقش زعامت و رهبری برخوردار می باشند.

در حال حاضر، این نهاد علمی دارای صنوف مختلف درسی بوده و دانش پژوهان عزیز و تشنه گان علوم قرآنی از علمای جید و متخصص دیار خویش کسب فیض می نمایند.

ترویج فرهنگ ارزیابی و ارزش گذاری به نتایج آن، رعایت کورس پالیسی، داشتن پلان های ماهوار و هفته وار، تدریس نظری و عملی، تطبیق برنامه های درسی جامع، تدویر سمینارهای علمی، برگزاری به موقع جلسات شورای علمی، اساتید و دیپارتمنت و برگزاری جلسات مختلف ضروری دیگر بخشی از فعالیت های این پوهنځی میباشد.

کاریکولم درسی این پوهنځی مطابق استندهای ملی و بین المللی بوده و سازگار با شرایط کشور می باشد. مدت تحصیل در پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی چهار سال بوده که به اساس سیستم کزیدیت در هشت سمستر به گونه ی نظری و عملی تدریس می شود. تدریس عملی مضامین به شکل سیرهای علمی در محاکم، مدارس، حارنوالی، طب عدلی و مساجد انجام می شود. هر سمستر شانزده هفته درسی را در بر گرفته، بعد از تکمیل شانزده هفته در ظرف سه هفته امتحانات پایان سمستر برگزار می گردد. امتحانات مضامین به شکل تحریری صورت گرفته که شامل امتحانات

صنفي، وسط سمستر و نهائی بوده و نتایج فعالیت‌های تحصیلی دانشجویان مثل نمرات وسط سمستر، کنفرانس‌ها، پروژه‌های صنفی و نمرات اخذ شده آخر سمستر را انعکاس می‌دهد.

کمیته‌های فعال پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی

جهت انسجام بهتر امورات در سطح پوهنځی نه کمیته فرعی وجود داشته تا فعالیت‌ها به نحو احسن در زمان معین آن انجام پذیرد.

1. کمیته فرعی پلان استراتژیک
2. کمیته تضمین کیفیت
3. کمیته تحقیق
4. کمیته نصاب و کاریکلم
5. کمیته فرهنگی
6. کمیته نظم و دسپلین
7. کمیته آموزش الکترونیک
8. کمیته امتحانات

فصل دوم

شناخت محیط بیرونی

الف: شناسایی و تحلیل انتظارات ذینفعان و عوامل خارجی

برای ایجاد تحول و بهبود وضعیت در یک سازمان، بهترین نقطه شروع درک نیازهای ذینفعان کلیدی و شناخت روش مناسب پاسخگویی به آنها است. پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی با ذینفعان متعددی در داخل و خارج در تعامل می‌باشد که هر یک می‌توانند بر این نهاد اثر گذاشته و یا از آن اثرپذیر باشند. هر یک از ذینفعان انتظاراتی قابل توجهی دارند که پوهنځی باید در راستای برآورده ساختن آنها قدم بردارد. به طور کلی نهادهای مافوق انتظار بازده مناسب را دارند، کارمندان در پی ارتقا و رضایت شغلی هستند و مشتریان عرضه خدمات با کیفیت را می‌خواهند. دولت پیروی از قانون را و رقبا رقابت عادلانه را می‌خواهند. در این میان پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی باید به نیاز اصلی تمامی گروه‌های ذینفع توجه نماید و به خاطر بر آوردن انتظارات آنها، استراتژی‌ها و برنامه‌های مشخص و قابل دسترس را طراحی و اجرا نماید.

پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی در راستای انجام وظایف و ارائه خدمات تحصیلی و اداری خود، با واحدهای زیادی در تعامل می‌باشد که برخی از این سازمان‌ها، گروه‌ها و افراد عبارتند از:

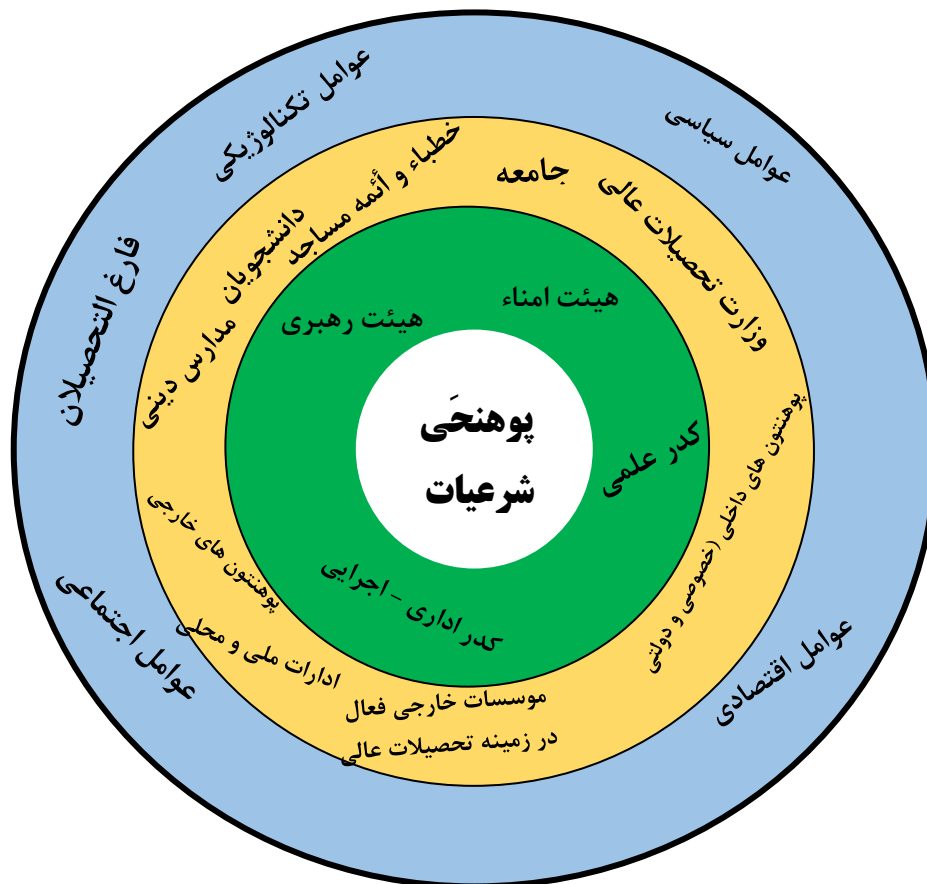
1. وزارت تحصیلات عالی
2. دانشجویان
3. فارغ التحصیلان
4. مدارس علوم دینی (خصوصی و دولتی)
5. سایر پوهنتون‌های داخلی (خصوصی و دولتی)
6. مؤسسات خارجی فعال در زمینه تحصیلات عالی
7. ادارات ملی و محلی
8. جامعه
9. پوهنتون‌های خارجی

در شکل ذیل ذینفعان پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون جامی، در سه محیط کلان، محیط رقابتی و محیط داخلی در شکل ذیل ذینفعان پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون جامی، در سه محیط کلان، محیط رقابتی و محیط داخلی تقسیم بندی و نشان داده شده است.

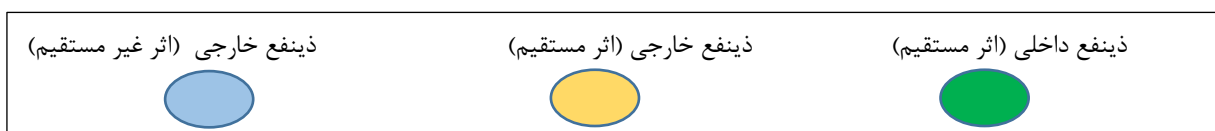
محیط داخلی	محیط رقابتی	محیط کلان
<ul style="list-style-type: none"> منابع مالی منابع انسانی و نیروی انسانی آموزش و تحقیق رهبری و مدیریت استراتژی ها 	<ul style="list-style-type: none"> مشتریان رقبا سازمان های مافوق سازمان های همکار کالا یا خدمات 	<ul style="list-style-type: none"> عوامل سیاسی P عوامل اقتصادی E عوامل اجتماعی S عوامل تکنالوژی T

ذینفعان پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون جامی

جدول (4)

شکل (1)

ج: دیدگاه (Vision):

پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون جامی مصمم است تا از طریق ارائه خدمات آموزشی علوم شرعی و قانونی جایگاه برتر را در سطح کشور به دست آورد.

د: مأموریت (Mission):

پوهنځی شرعیات رسالت خود می داند که با آموزش و پژوهش با کیفیت در تأمین و تربیه علماء، فقهاء، قضات، و کلاهی مدافع و داعیان الی الله جل جلاله متعهد و متخصص به جامعه اسلامی جهت پیشبرد امور دینی و حقوقی تقدیم نماید.

ه: ارزش‌ها (Values):

- 1- ارزش‌گرایی اسلامی، اخلاقی و ملی
- 2- قانون‌مداری و تمکین به اصول و مقررات
- 3- مسئولیت‌پذیری، تعاون و عدالت‌محوری
- 4- تخصص‌گرایی، کیفیت‌گرایی و شایسته‌سالاری
- 5- احترام به آزادی بیان و اندیشه با رعایت ارزش‌های اسلامی

فصل چهارم

اهداف، استراتژی‌ها و فعالیت‌ها

اهداف استراتژیک از سری اهدافی هستند که برای ایجاد تغییرات اساسی، تعیین فرصت‌ها و رفع موانع مورد استفاده قرار می‌گیرند. در پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون جامی، اهداف استراتژیک مجموعه‌ای از اهدافی هستند که موانع سر راه این پوهنځی را برطرف نموده و کمک می‌کنند تا به شرایط مورد نظر (بهتر) خود دست یابد.

الف: اهداف استراتژیک:

اهداف استراتژیک این پوهنځی پس از تعیین دیدگاه و مأموریت و با در نظر داشت اهداف وزارت محترم تحصیلات عالی عبارتند از:

- 1) تدریس و آموزش با کیفیت؛
- 2) گسترش تحقیقات علمی و کاربردی؛
- 3) تربیت سرمایه انسانی متعهد، متخصص و کارآفرین؛
- 4) افزایش کاربرد تکنالوژی و بهبود مدیریت سازمانی؛
- 5) افزایش درآمد؛
- 6) توسعه‌ی دینی، اخلاقی و اجتماعی جامعه (سهم‌گیری در انکشاف جامعه).

ب: استراتژی‌ها

استراتژی به طور کلی شامل اولویت‌بندی اهداف، تعیین اقدامات برای دستیابی به اهداف و بسیج منابع برای اجرای اقدامات است. برای طرح استراتژی‌های مناسب بخاطر رفع نقاط ضعف و بهره‌گیری از فرصت‌های پوهنځی، مراحل زیر در نظر گرفته شده است:

1- تعیین موقعیت استراتژیک

تعیین موقعیت استراتژیک با در نظر داشت این که اهداف متناسب با دیدگاه باشند، گزینه‌های رسیدن نهاد به مؤفقت را مشخص می‌کند.

استراتژی‌های کلی سازمان‌ها را می‌توان به‌طور عموم به چهار دسته‌ی زیر تقسیم‌بندی نمود:

1) استراتژی‌های **تهاجمی**: عبارت از رویکردی است که توسط سازمان‌ها برای بهبود موقعیت استراتژیک در

بازار از طریق سلب سهم بازار از رقباء استفاده می‌شود. در این استراتژی نقاط قوت و فرصت‌ها بالاست.

2) استراتژی‌های **رقابتی**: استراتژی رقابتی مجموعه‌ای از سیاست‌ها و رویه‌هایی است که یک سازمان برای

کسب مزیت رقابتی در بازار استفاده می‌کند. این فرآیند شناسایی و اجرای اقداماتی است که به نهاد اجازه

می‌دهد موقعیت رقابتی خود را بهبود بخشد. در این استراتژی نقاط قوت و تهدیدات بالاست.

3) استراتژی‌های **محافظه کارانه**: در این نوع استراتژی نقاط ضعف و فرصت‌های نهاد بالاست. استراتژی

محافظه کارانه یک رویکرد در سرمایه‌گذاری است. در این نوع از سرمایه‌گذاری، اولویت سرمایه‌گذار حفظ

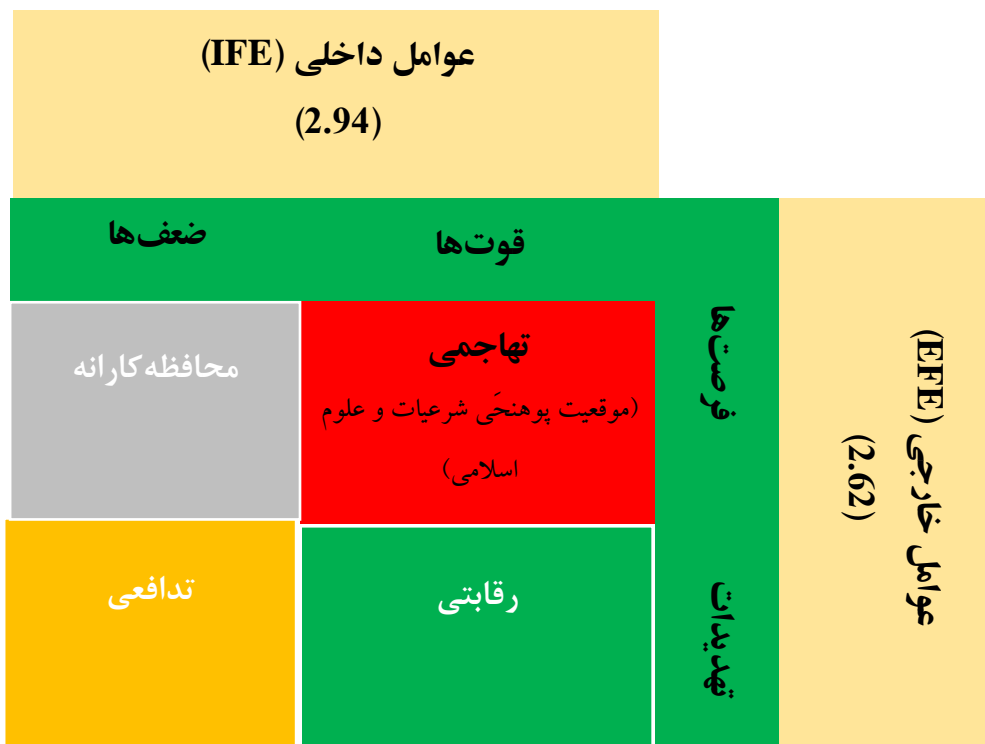
سرمایه خواهد بود و در گام بعدی به دنبال رشد یا افزایش سود خود است.

4) استراتژی‌های **تدافعی**: در استراتژی تدافعی نقاط ضعف و تهدیدات بالاست. سازمان‌هایی که از این نوع

استراتژی استفاده می‌کنند، هم در محیط خارجی و هم در محیط داخلی دارای ضعف می‌باشند.

پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی پس از تعیین عوامل محیط‌های داخلی و خارجی خود، فرم‌هایی را در میان افراد متخصص پوهنځی توزیع نموده که در آن اهمیت هر کدام از عوامل مشخص شدند. فرم آن در فصل سوم تحت عنوان تعیین ضریب اهمیت عوامل داخلی و خارجی درج شده است.

با اتکاء به نمرات استراتژیک در عوامل داخلی (2.94) و عوامل خارجی (2.62)، می‌توان ادعا کرد که پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی از لحاظ استراتژیک در موقعیت تهاجمی قرار دارد.

جدول تعیین موقعیت استراتژیک پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی

قرار گرفتن در هر یک از خانه‌های ماتریس ارزیابی عوامل داخلی (IFE) و خارجی (EFE) چهارخانه‌ای، مفهوم استراتژیک خاصی دارد.

برای تعیین موقعیت استراتژیک پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی عوامل داخلی و خارجی آن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند تا این گونه موقعیت استراتژیک پوهنځی را درست تشخیص داده و مطابق به آن استراتژی‌های مناسبی را برای رسیدن به اهداف طرح نماییم.

2- تدوین استراتژی‌ها

در این مرحله، پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون جامی پس از تعیین اهداف استراتژیک و تحلیل اهمیت ضرایب عوامل محیط‌های داخلی و خارجی خود، استراتژی‌هایی را با در نظر داشت نظرات کارشناسانۀ افراد این پوهنځی تدوین نموده است که هر کدام برای رفع نقاط ضعف و استفاده مناسب از فرصت‌ها، نقش مؤثری را ایفاء خواهند کرد:

1. برگزاری برنامه‌های آموزشی کوتاه‌مدت و طولانی مدت برای استادان و کارکنان

2. تقویت دیپارتمنت تعلیمات اسلامی

3. ایجاد دوره‌ی ماستری

4.

3- اولویت بندی استراتیژی ها بر اساس مدل (QSPM)

ماتریس برنامه ریزی استراتژیک کمی (QSPM) ابزاری برای تحلیل سناریوها و انتخاب بهترین سناریو برای اجرای استراتیژی در تحلیل سوات (SWOT) است.

پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی پس از تعیین استراتیژی های خود، به اولویت بندی آنها از طریق این مدل پرداخت. در این مدل، افراد متخصص پوهنځی به هر کدام از استراتیژی ها با در نظر داشت عوامل محیط داخلی و خارجی، نمره هایی بین 1-4 را اختصاص دادند. در این مدل نمره 1 بیان گر عدم جذابیت استراتیژی، نمره 2 بیان گر جذابیت کم، نمره 3 بیان گر جذابیت قابل قبول و نمره 4 جذابیت بالایی را نشان می دهد.

2

مرحله دوم:

اجرای پلان

فصل پنجم:

ظرفیت سازی و زمینه سازی

فصل پنجم

ظرفیت‌سازی و زمینه‌سازی

به منظور تطبیق پلان استراتیژیک، هر گاه اجرای پلان به مشکلات بر می‌خورد، باید در ساختار و تشکیلات پوهنتون تغییرات رونما گردد، این کار بعد از نظارت از تطبیق این پلان پیشنهاد خواهد شد، اما پلان استراتیژیک واقعی باید در مطابقت با ساختار و تشکیلات فعلی تهیه گردد، اما برای رسیدن به دیدگاه نیاز به تغییرات است. برای اجرای آن عندالموقع تغییرات در ساختار و تشکیلات پوهنتون نیاز است که باید در مطابقت به آن وفق داده شود.

1- اصلاح ساختار و تشکیلات

ساختار و تشکیلات فعلی پوهنځی مطابق به معیارهای تعیین شده بوده و تکافوی فعالیت‌های علمی و اداری این پوهنځی را می‌نماید. با توجه به استراتیژی‌های تهاجمی پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی در 5 سال آینده برای ایجاد برنامه‌های علمی جدید قطعاً نیازمند تعدیل ساختار و تشکیلات این پوهنځی خواهیم بود.

یکی از برنامه‌های عمده و اساسی در چشم‌انداز 5 ساله‌ی دوم، تأسیس دیپارتمنت جدید در سطح لیسانس پس از نیازسنجی و درک ضرورت آن و تقویۀ دیپارتمنت تعلیمات اسلامی می‌باشد. این پوهنځی خود را مکلف می‌داند تا در راستای تأسیس دیپارتمنت جدید جد و جهد بلیغ نموده و پس از تصویب شورای علمی پوهنځی اقدام به اصلاح تشکیلات خود می‌نماید.

علاوه بر آن یکی از استراتیژی‌های رشد و توسعه پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی، که از چندین سال بدین سو در حال تکمیل ظرفیت‌ها و شرایط آن می‌باشیم ایجاد دوره‌ی ماستری می‌باشد. برای تکمیل ظرفیت کادر علمی و اداری

که از شرایط اساسی تأسیس برنامه‌ی ماستری می‌باشد، اقدامات اساسی برای اصلاح و تشکیلات این پوهنځی خواهیم نمود.

باید یادآور شد که اصلاح تشکیلات و ظرفیت کادر علمی و اداری تحت هیچ شرایطی نباید کاهش یافته و در مسیر رشد و افزایش کادر علمی و اداری تلاش صورت گیرد.

2- تقویه برنامه های تضمین کیفیت

در پلان استراتیژیک قبلی نیز برنامه های برای تقویه معیارات تضمین و ارتقاء کیفیت در نظر گرفته بودیم، و از آنجائیکه دیدگاه وزارت تحصیلات عالی نسبت به تطبیق معیارات تضمین کیفیت خیلی واضح و مبرهن است، و تطبیق معیارات اصلی و فرعی لازمه یک مکان اکادمیک بوده و برنامه علمی را بسوی رشد و تعالی سوق مدهد، روی این ملحوظ در پلان جدید نیز جهت تقویه برنامه های تضمین کیفیت و تکمیل ظرفیت های آن پلان ریزی دقیق صورت خواهد گرفت.

3- تغییر سبک رهبری و مدیریت

در پلان استراتیژیک گذشته، سبک رهبری و مدیریت در پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی به گونه‌ی مشارکتی تبیین گردیده بود. اینک با تعیین چشم‌انداز جدید و تعیین استراتیژی‌ها برآینم تا سبک مدیریت و رهبری این پوهنځی را علاوه بر مشارکتی به تحول‌گرا نیز تغییر دهیم.

مدیران و اعضای کادر علمی ضمن واقف بودن به چشم‌انداز و مأموریت این پوهنځی بر ایجاد تحول و مشارکت کلیه اعضاء، فعالیت‌ها و برنامه‌ها را به پیش خواهند برد.

ما معتقدیم با این سبک رهبری و مدیریت با تمرکز و اقدامات مبتنی بر اهداف و استراتیژی‌ها جهت رسیدن به دیدگاه پوهنځی مسیر راحت‌تری را طی خواهیم نمود.

4- اقدام و پیشنهاد اصلاح و تعدیل پالیسی‌ها و طرز‌العمل‌ها

سیستم سازی که بخش عمده‌ای از تمرکز مدیران پوهنتون جامی را به خود اختصاص داده است، امر حیاتی برای رشد و توسعه تلقی می‌گردد. تنظیم امور بر اساس پالیسی‌ها و طرز‌العمل‌ها می‌تواند نظم و انسجام قابل وصفی را برای کلیه بخش‌ها فراهم آورد.

روی این ملحوظ پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی در راستای اصلاح پالیسی‌ها و تعدیل طرز‌العمل‌ها، تلاش نموده و نظریات پیشنهادی خود را برای رفع نواقص پالیسی‌ها و طرز‌العمل‌ها به تیم تدوین و اصلاح ارائه خواهد نمود.

5- بهبود سیستم اداری

با تغییر فعالیت‌ها و برنامه‌های سازمان‌های پویا خود را ملزم به بهبود سیستم اداری می‌دانند. اصل افزایش کیفیت ارائه خدمات به عنوان استراتژی مهم این پوهنځی در طی پنج سال آینده این را می‌طلبد تا سیستم اداری روزبه‌روز نسبت به گذشته بهبود یابد.

بنابراین، مستندسازی فرایندها اولین گام برای بهبود پوهنځی خواهد بود. بر اساس تحقیقات و تجربیات علمی، برای اصلاح سیستم و آغاز تغییرات، مدیران اقدام به مستندسازی و بهنگام سازی فرایندها می‌نمایند. شکی نیست که بدون مستندسازی فرایندها مدیر و کارمندان سازمان درک درستی از وضعیت سازمان و موقعیت خود نخواهند داشت و بدون اطلاع از چگونگی فرایندها برای رسیدن به رضایت ذی‌نفعان، ارتقای کیفیت خدمات و امور جاری در سازمان، و حتی کاهش هزینه‌ها و طرح‌های دیگر بهبود سازمانی را به هدفی دست نیافتنی مبدل مینمایند و هزینه‌های غیرضروری و زیادی را به سازمان تحمیل میکنند؛ که نتیجه آن کاهش کیفیت خدمات و نارضایتی است. بدیهی است مبحث فرایندگرایی فصل مشترک بسیاری از اقدامات مدیریتی از قبیل اجرای مدیریت استراتژیک، اجرای سیستمهای مدیریت منابع انسانی، سیستم مدیریت کیفیت، تعالی سازمانی، و... است و اگر در سازمانی این مهم به خوبی انجام پذیرد، میتوان ادعا کرد که زیرساخت بسیاری از سیستم‌های مدیریتی تأمین شده و امکان دستیابی به بهره‌وری و تعالی فراهم آمده است.

ذی‌نفع محوری و بهره‌مندشدن از خدمات با کیفیت، این پوهنځی را وامیدارد تا برای بهبود سیستم اداری خویش از هیچ‌گونه سعی و تلاش دریغ ننماید.

6- تقویت و راه‌اندازی اتوماسیون اداری

استفاده از سیستم اتوماسیون اداری مناسب که زیرساخت‌های آن تقریباً از جانب مرکز تکنالوژی معلوماتی پوهنتون جامی فراهم گردیده است، علاوه بر اینکه باعث صرفه‌جویی در زمان، کاهش هزینه‌ها و در نتیجه بهره‌وری بیشتر فعالیت‌های پوهن‌ځی می‌شود، دستاوردهای چشم‌گیری برای مدیران، کارشناسان، کارمندان بخش تدریسی و آرشیف، ارباب رجوع این پوهن‌ځی و در نهایت محیط زیست به دنبال دارد.

به کمک سیستم اتوماسیون اداری کلیه امور مربوط به پوهن‌ځی بصورت متمرکز در یک دیتابیس مرکزی قابل ارائه می‌باشد و کلیه اطلاعات افراد و سایر مراکز مستقر در پوهنتون بصورت موثری بر روی سرور مرکزی مستقر می‌گردد. این سیستم شامل دستگاه‌ها و نرم‌افزارهای تحت وب و تحت ویندوز، کارت دانشجویی یا پرسنلی می‌باشد. کلیه افراد عضو پوهنتون جامی از جمله دانشجویان، کارمندان، اساتید و مدیران، تحت پوشش سیستم در می‌آیند و به کمک اینترنت شبکه محلی قادر به ارتباط با سیستم پوهنتون خواهند بود.

بدین لحاظ، پوهن‌ځی شرعیات و علوم اسلامی در پنج سال آینده دارای اتوماسیون اداری گردیده و کلیه فعالیت‌های آن با درک مزایای اتوماسیون اداری به حالت الکترونیک درخواهد آمد.

بر این امر واقفیم که بروکراتیک موجود در برخی فعالیت‌ها، ممکن است علاوه بر سیستم اداری الکترونیک، ما را وادارد تا کماکان شواهد کاری را در قالب گذشته به‌گونه‌ی کاغذی نگهداری نماییم. امیدوارم رویکرد وزارت تحصیلات عالی نیز بر این مسیر تغییر جهت داده تا از مزایای پیشرفت‌های تکنالوژی در عرصه خدمات علمی و آموزشی بهره‌مند گردیم.

فصل ششم

عملیاتی نمودن استراتژی‌ها

در این فصل چگونگی عملی نمودن استراتژی‌ها تبیین گردیده و با تمرکز بر ساخت پلان عملیاتی ۵ ساله، پلان مالی پنج ساله و طرق مقابله با موانع احتمالی عدم اجرایی نمودن پلان سنجش گردیده است.

1- پلان عملیاتی پنج ساله

2- پلان مالی پنج ساله

3- پلان انکشافی پنج ساله

ب: شناخت موانع تطبیق

پوهنتون‌های افغانستان در شرایط کنونی گریبان‌گیر چالش‌هایی هستند که ممکن است در بلندمدت صدمه‌های بزرگ و جبران‌ناپذیری را به تحصیلات عالی وارد نمایند.

د: یافتن راه‌حل برای انحلال موانع

با وجود این که تهدیدات پیش‌بینی شده اکثراً متوجه به محیط خارجی پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی است و نقش این واحد در کاهش یا رفع آن‌ها بسیار کم است، بازهم این پوهنځی استراتیژی‌ها و برنامه‌هایی را برای مدیریت وضعیت کنونی طرح نموده است که در صورت تطبیق تأثیرگذاری تهدیدات را بر فعالیت‌های این واحد کاهش خواهد داد. تنوع در نوع ارائه خدمات و ایجاد یک ارتباط هدف‌مند با اقشار مختلف جامعه از جمله برنامه‌هایی اند که می‌توانند به نوعی در این امر کارا و مؤثر واقع شوند.

ه: تحلیل مداوم رقبا

عدم موجودیت آمار و احصائیه از جمله مشکلات بسیار بزرگ تمامی نهادهای افغانستان از جمله وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون‌ها می‌باشد. در کنار آن، موجودیت ارتباطات اندک میان نهادهای تحصیلات عالی و پوهنځی‌های زیرمجموعه‌ی شان به نوعی تحلیل بازار را به یک امر بسیار دشوار تبدیل نموده و گاهی موجب طرح استراتیژی‌های نامناسب شده است. پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی با درک این مسئله، برنامه دارد تا پلان منظم بازاریابی را برای سال‌های آینده تهیه نماید و مطابق به آن و با ایجاد ارتباطات مؤثر و مفید با پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی سایر پوهنتون‌ها به راحتی بتواند رقبا و بازار را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.

و: نتیجه‌گرایی

نتیجه‌گرایی به دسته‌ای از نظریات گفته می‌شود که بنا بر آن‌ها، نتایج اعمال مبنای فعالیت‌ها قرار می‌گیرند. پوهنځی شریعات و علوم اسلامی پوهنتون جامی به این اصل باور داشته و تلاش می‌نماید تا با تحلیل دقیق محیط‌های داخلی و خارجی خود، استراتیژی‌هایی را طرح نماید که با استفاده از نقاط قوت و فرصت‌های موجود، نقاط ضعف را مرفوع، تهدیدات را کاهش و در نتیجه پوهنځی شریعات و علوم اسلامی را به دیدگاه از قبل تعیین‌شده‌ی آن برساند.

ز: تشریک مساعی برای تطبیق پلان

پوهنځی شریعات و علوم اسلامی برای تطبیق دقیق و منظم برنامه‌های طرح‌ریزی‌شده‌ی خویش نیازمند همکاری سایر نهادها نیز می‌باشد که طور زیر به آن‌ها اشاره شده اس

1- بخش های داخلی

نهادهای دولتی محلی، نهادهای خصوصی، پوهنتون جامی، محصلان، فارغ التحصلان و سایر پوهنحی های فعال در این پوهنتون، نقش مستقیم و مؤثری در تطبیق پلان استراتژیک پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی بازی می کنند. این نهادها به دلیل آگاه بودن از نیازها و توقعات بازار هدف این پوهنحی و طرح برنامه برای رفع این امور، پوهنحی کمک می کنند تا پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی بتواند انواع خدمات را به شکل مسلکی و تخصصی و در زمان مناسب آن انجام دهد.

2- بخش های ملی

تمامی نهادهای دولتی، نهادهای خصوصی و پوهنحی های شرعیات و علوم اسلامی در سطح کشور با طرح استراتژی های خود می توانند نقش به سزایی در برنامه های پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون جامی داشته باشند. این پوهنحی با درک این مهم، برنامه دارد تا طی پنج سال آینده با امضاء تفاهم نامه با نهادهای مختلف بتواند این تأثیرگذاری را برجسته نماید.

3- بخش های بین المللی

در کنار نهادهای ملی، مؤسسات خارجی و پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون های بیرونی نیز می توانند با اشتراک گذاری تجارب خویش پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی پوهنتون جامی برای اجرای این پلان استراتژیک و تطبیق برنامه های آینده آن کمک بسزایی کنند.

3

مرحله سوم:
نظارت و ارزیابی

فصل هفتم:
نظارت و ارزیابی

مرحله سوم

نظارت و ارزیابی

بدست آوری نتایج متوقعه از تمامی فعالیت‌های آموزشی و عملی یقیناً وابسته به چگونگی نظارت و ارزیابی از عملکرد آن فعالیت شناخته می‌شود. از آنجایی که سیاست اداری پوهنتون جامی و پوهن‌خ‌ی شرعیات و علوم اسلامی مبتنی بر نظارت و ارزیابی پی ریزی شده است، هر بخش برای انجام امور محوله مرتباً مورد نظارت و ارزیابی قرار می‌گیرد. بدین لحاظ، در فصل اول به روند نظارت از تطبیق پلان استراتژیک 1402 الی 1406 می‌پردازیم و در فصل دوم ارزیابی فعالیت‌های انجام شده مبتنی بر استراتژی‌ها را تبیین می‌نماییم:

فصل هفتم

نظارت و ارزیابی

الف: نظارت

میکانیزم رسیدن به دیدگاه و اهداف، هسته استراتیژیک پلان را تشکیل میدهد، روی این اصل باید میکانیزمی موجود باشد تا نظارت مستمر از آنها صورت گیرد.

الف: نظارت ربع وار

ب: نظارت سالانه

ب: ارزیابی

مسئولیت ارزیابی از تطبیق پلان استراتیژیک 1402 – 1406 بر عهده کمیته فرعی تضمین کیفیت می باشد. بر اساس پلان استراتیژیک، مطابق چک لیست که در برگزیده اهداف، استراتیژیها و فعالیتها می باشد، کمیته اقدام به ارزیابی آن می نماید.

ج: پیوست ها

امارت اسلامی افغانستان

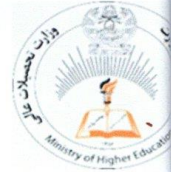
وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون جامی

معاونیت علمی

پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی

فورم تأییدی پلان استراتیژیک پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی

نمبر پروتوکل	تاریخ برگزاری جلسه	فیصله کمیته فرعی پلان استراتیژیک پوهنځی: پلان استراتیژیک پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی تایید مییاشد.
پروتوکل نمبر (۱)	۱۴۰۲/۰۱/۱۰	
بصیر احمد نادی رئیس کمیته پلان استراتیژیک پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی		فیصله شورای علمی پوهنځی: شورای علمی پوهنځی چنین فیصله نمود: پلان استراتیژیک پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی که برای پنج سال از (۱۴۰۲ - ۱۴۰۶) مدنظر گرفته شده است، مورد غور و بررسی قرار گرفت و بعد از مرور کلی مورد تایید اعضاء قرار گرفت.
نمبر پروتوکل	تاریخ برگزاری جلسه	
پروتوکل نمبر (۱)	۱۴۰۲/۰۱/۲۱	
بصیر احمد نادی رئیس پوهنځی شرعیات و علوم اسلامی		
نمبر پروتوکل	تاریخ برگزاری جلسه	فیصله شورای علمی پوهنتون شورای علمی پوهنتون چنین فیصله نمود: پلان استراتیژیک دانشکده شرعیات و علوم اسلامی بعد از غور و بررسی همه جانبه مورد تایید قرار گرفت.
پروتوکل نمبر (۱)	۱۴۰۲/۰۱/۲۹	
دکتر اعتیق الله رحیمی معاون علمی پوهنتون جامی		
نمبر مکتوب	تاریخ تاییدیه	تأییدی ریاست پوهنتون پلان استراتیژیک دانشکده شرعیات و علوم اسلامی بعد از غور و بررسی همه جانبه در جلسه مؤرخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۹ شورای علمی پوهنتون مورد تایید قرار گرفت که اینک جهت تطبیق خدمت ارسال گردید.
۱۳۲	۱۴۰۲/۰۲/۱۴	
دکتر میر محمد ایوبی رئیس پوهنتون جامی		